

12/2006

 DaS můžete objednat prostřednictvím SMS! Více v rubrice Předplatné.

 Nelitujte času a vyplňte naši anketu! Pomožte nám vylepšovat obsah časopisu!

Online příručky pro čtenáře DaS

 DaSíkův dikcionář:
Slovníček dějepisné terminologie

 Zmatek zkratek: Slovníček zkratek

zapadlí vlastenci

Zázraky ze světa lesních samot O. s. Karel Klostermann — spisovatel Šumavy

Když j(e)dete Šumavou, nemůžete nenarazit na jméno Karla Klostermanna. Klostermannova cesta a stezka, Klostermannova chata, Klostermannovy skály, Klostermannova socha na Javorníku. Jméno spisovatele, který příběhy svých knih vystavěl na znalosti šumavského hvozdu a jeho obyvatel, se zarylo místní krajině hluboko pod svrchní vrstvu lesní půdy. Karel Klostermann se sice narodil v hornorakouském Haagu am Hausruck a studoval medicínu ve Vídni, ale většinu svého života prožil v západních Čechách, obzvláště pak v Pošumaví. Svá medicínská studia nedokončil, zato mnohem usilovněji se věnoval práci se slovem. Nejprve byl redaktorem časopisu *Wanderer*, poté začal psát své vlastní fejetony a postupně i větší prózy z prostředí, které tak dobře znal — ze Šumavy.

A protože i věci zdánlivě nepominutelné mají nejen v našich pohraničních hvozdech tendenci zapadnout, vzniklo na české straně v prosinci roku 1998 *Občanské sdružení Karel Klostermann — spisovatel Šumavy*. Hlavní pohnutkou k založení klostermannovského spolku byl fakt, že spisovatelovo dílo přestalo po roce 1989 (až na nepatrné výjimky) vycházet knižně. Stimulujícím impulzem se stalo překládání Klostermanna do němčiny, a tedy jeho objevování Němci. Záměrem sdružení je propagace díla K. Klostermanna jako spisovatele Šumavy, příhraniční spolupráce s partnerskými organizacemi (především se svým spolkovým "bratrem" z Bavorska, německou sekci sdružení Karl Klostermann — Dichter Böhmerwaldes), příprava výstav, vydávání knih (k dnešnímu dni mj. *Dvě gardy, Cesta k domovu, V ráji šumavském*) či osvětová činnost (např. přednášky, konference *Život na Šumavě*).

Činnost sdružení, stejně jako Klostermannův život, je na české straně spjata převážně se třemi místy — Srním, Štěkní, Březníkem. V Srní je "centrum" české sekce za Plzeňský kraj, ve Štěkní, kde Klostermann zemřel, "sídlí" jihočeská část sdružení a v hájence na Březníku byla v květnu 2003 veřejnosti zpřístupněna expozice o jeho životě. V místě pod vrcholem Luzného, do padesátých let 20. století nazývané Pürstlink, se totiž odehrává děj knihy *Ze světa lesních samot*. Hájovna, adaptovaná Národním parkem Šumava v roce 2002 na informační středisko s možností občerstvení a s malým muzeem, je pro návštěvníky otevřena od května do září a představuje první muzejní vlastovku v

Obsah

aktuality, glosy, zprávy /6/
výstavy /9/
památky /10/
zapadlí vlastenci, internet /11/
dějiny a věci /12/

Bílá žena mezi Indiány /14/
Ohrožení ženské cti a etnické příslušnosti
VERONIKA ČAPSKÁ

Kristián a svatý Václav /18/
Obraz svěťce ve středověké legendě
DAVID KALHOUS

"My sami musíme dát najevo zájem o svobodu" /21/
Letáková kampaň Jaroslava Hájička na jaře 1956
PETR KOURA

Architekt souladu /25/
Antonín Wiehl a jeho cesta k české renesanci
MARKÉTA KUDLÁČOVÁ

téma **Když jsme maširovali**

Sloužit až do roztrhání těla /30/
Doba vojákova "ležení" od konce třicetileté války dodnes
PETR HAVEL

Pan prezident jede na manévry /33/
T. G. Masaryk na závěrečných cvičeních branné moci v roce 1922
ZDENKO MARŠÁLEK

Pohodlí jen pro vyvolené /37/
C. (a) k. vojsko na vozzech
MILAN HODÍK

Na Piavě zvečera /40/
Aneb jak jsme nikdy nebojovali
JOSEF FUČÍK

nové knihy /44/
zápisník /50/

záměrech sdružení. To totiž usiluje o vytvoření muzea K. Klostermanna a dalších spisovatelů Šumavy v Srní.

V hornorakouském Haagu byla v únoru 2005 odhalena pamětní deska na Klostermannově rodném domě (náměstí, č.p. 26), který jihočeští členové sdružení "vystopovali" ve vídeňských matrikách. Nápis na desce vrací Klostermannovi přídomek apoštola porozumění (mezi Čechy a Němci), za něhož byl považován už za svého života, je již druhým v pořadí. Sdružení mu tak nejen vzdává hold, ale rovněž zdůrazňuje jeho roli v kraji, kterým později zmítaly národnostní vášně, a především zdůrazňuje tradici klidného soužití.

Vrcholnou akcí letošního roku byla obnova poutní Hauswaldské kaple na Srní. Revitalizace místa, zasvěceného Panně Marii Lurdské a spjatého s mnoha zázraky, vycházela především z myšlenky vrátit jej opět do života Šumavy, proto se na projektu nemalou měrou podílela i správa národního parku. Zdůraznění půdorysů staveb původních kaplí spolu s přivedením vody z léčivého pramene mají na speciálně vyznačenou bezbariérovou stezku přilákat nejen ty, kteří čekají ozdravné zázraky. Stejně jako u Klostermannovy stezky u Štěkně jde i tady především o akt setkání. Podobným setkávacím mezníkem by měly být oslavy dvojitého Klostermannova výročí v roce 2008. Už dnes na něj upozorňují webové stránky sdružení www.kklostermann.eu nebo Šumavy www.sumava.net.

Klostermannova modře značená cesta spojující Hartmanice přes Kašperské Hory s Vacovem měří 28 kilometrů a má jasný směr a cíl. A stejně je tomu i v případě sdružení, ač "vzdálenost", kterou bude muset vstříc svým kýženým přáním urazit, bude nesrovnatelně delší.

Iveta COUFALOVÁ

dobré adresy

■ www.hrady.cz

Přestože u nás má *kastelologie* (nauka o opevněných sídlech) na různých ustláno, dobrých internetových kastelánů neboli správců hradů není až tak moc. Převelmi slibně však vyhlíží portál **Hrady.cz** s nevťiravým podtitulem **Cestujte s přehledem**, kde lze najít *hrady, zámky, tvrze, věže, mlýny, církevní stavby, mosty, jeskyně, pomníky, památníky, skanzeny, pevnosti, bunkry a ostatní*. Zjevně neutuchající péče, která je zde objektům zájmu věnována, nese své plody v podobě vysoké návštěvnosti. Užitečná je lokalizace každého místa na různých mapách včetně podrobných souřadnic a s přehledem přilehlých památek se vzdálenostmi v kilometrech, aby poutník věděl, kterým směrem a jak daleko stojí za to se ještě trmáčet. Nabídka rozmanitých hradů a tvrzí podpořená lákavými fotografiemi a stručnými, leč poutavými historickými údaji je tak široká, že se značkovými ochrannými krémy nablýskané toulavé boty jakoby samy od sebe

nazouvají.

■ <http://hrady.dejiny.cz>

Podobný repertoár nalezneme na stránkách **Hrady, zámky, tvrze a jiné památky**. Autor se zaměřuje na čtenáře s "hlubším zájmem o problematiku hradní architektury s využitím populárně naučné i odborné literatury". Zdařilé vlastní fotografie a navštívených památek od Andělské Hory po Žumberk jsou pěknou inspirací k následování.

■ <http://sedlacek.hrady.cz/rejstrik.htm>

Z monumentálního díla Augusta Sedláčka *Hrady, zámky a tvrze Království českého* je na internetu přístupný pouze košatý "Rejstřík míst", jako lákadlo ke koupi CD. Je to škoda, protože kompletní zpřístupnění tohoto veledíla bezplatně i za cenu mírně vlezlých bannerů by bylo nedozírně prospěšné a jistě by se na takovém portálu dveře návštěvami netrhly.

dasik@nln.cz